

Af Kim Selsø - Foto: Mikael Hjuler.

DEN GLEMT BRIGADE

Mens danske NATO-soldater høster fortjent anerkendelse for deres indsats rundt om i verden, venter en lille flok FN-kolleger på garderkasernen i Høvelte. De vil gerne i aktion, men bliver ikke brugt.

Støvlerne er pudsede og udrustningen pakket og klar, men ordren om at tage af sted lader vente på sig. Til marts er det to et halvt år siden, seniorsergent Steffen Carlsen vendte hjem til Danmark fra sin sidste mission.

Siden har den erfarne administrationsbefalingsmand brugt tiden på træning og administrative opgaver i hovedkvarteret på Høvelte Kaserne i Nordsjælland.

Steffen Carlsen er en ud af en håndfuld CS-medlemmer, der gør tjeneste i den multinationale reaktionsstyrke SHIRBRIG, der har hovedkvarter på Høvelte Kaserne i Nordsjælland. Danmarks sidste FN-soldater kalder de sig selv, og det er ikke helt forkert.

Ideen til SHIRBRIG – eller Multinational Stand-by High Readiness Brigade for United Nations Operations som er det fulde navn – kom fra Danmark, der i midten af halvfemserne så et behov for en hurtig reaktionsstyrke, der kunne sættes ind overalt i verden under FN-flag.

Fire missioner i Afrika

SHIRBRIG blev til virkelighed i 2000 med stab og hovedkvarter placeret i Danmark. I de forløbne syv år har brigaden deltaget i fire fredsbevarende FN-operationer i Afrika med stor succes.

Brigaden deltog sidst i en mission i Sudan i 2005. Siden har der kun i ringe omfang været bud efter FN-soldaterne i SHIRBRIG. Bortset fra en officer, der rejste til Chad i januar for at fungere som FN-observatør og forbindelsesofficer til den EU-ledede styrke – samt to oversergenter, der i øjeblikket er på Operational Mission Study hos UNIFIL-missionen i Libanon – er styrken parkeret i garage.

Seniorsergent Steffen Carlsen har deltaget i samtlige missioner siden SHIRBRIGs ilddåb i Etiopien og Eritrea i 2000. Spørger man ham er det en fejl, at politikerne ikke benytter sig oftere af mulighederne i SHIRBRIG.

-Der er ikke så stor bevågenhed omkring SHIRBRIG fra politikerne. Det politiske fokus ligger på NATO i øjeblikket. Det er ærgerligt, når vi har så meget at tilbyde, siger Steffen Carlsen, der påpeger, at SHIRBRIG har høstet stor international anerkendelse for sin indsats i Afrika.

-Man taler stadig om de gange, vi har været ude i FN-regi. Liberia ses stadig som den mest optimale operation, FN har deltaget i. 26 mand fra SHIRBRIG styrede 5.000 soldater fra Den Afrikanske Union. Det er det, vi er gode til, siger Steffen Carlsen.

Stadig brug for SHIRBRIG

Han afviser, at tiden er løbet fra et koncept som SHIRBRIG.

-Jeg synes stadig, at vi har en rolle at spille. De gange, vi har været afsted, har vi altid gjort en god figur. Vi gør en

Brigadegeneral Kochanowski er polak og chef for SHIRBRIG. Han advarer om at vesten risikerer at miste indflydelse, hvis vi overlader de fredsbevarende operationer til de asiatiske lande

forskul, og der er masser af konfliktområder rundt om i verden, hvor vi ville kunne gøre en forskel i dag, siger han med fast stemme og peger på Dafur som eksempel.

-Nepal ville også være et oplagt emne for SHIRBRIG. Eller Golanhøjderne. Vores ekspertice ligger i at kunne opstille et hovedkvarter, der fungerer fra dag et. Det skal FN ikke bekymre sig om, og så kan de koncentrere kræfterne om at skaffe soldater, lyder det fra seniorsergenten.

Selvom brigaden kun bliver brugt i ringe omfang, mener han trods alt ikke, at det er spild af penge.

-Det synes jeg ikke, at det er, og jeg mener også, at konceptet for SHIRBRIG er godt, men der er nogle udfordringer, vi skal have gjort noget ved.

“Alle SHIRBRIGs hidtidige missioner er gået til Afrika, og her er der fortsat et stort behov for de kompetencer, SHIRBRIG kan bidrage med, mener han. En af årsagerne til at SHIRBRIG alligevel ikke bliver brugt handler ifølge Steffen Carlsen om styrkens sammensætning.”

-Problemet er, at vi er alt for hvide. Der skal afrikanere og asiater ind i SHIRBRIGs stab. Ellers vil de ikke bruge os.

Et andet problem er det skiftende formandskab. Alle be-

slutninger der vedrører SHIRBRIG træffes i Styregruppen, hvor der sidder repræsentanter fra de deltagende nationer. Posten som formand går på skift mellem medlemslandene. Hvert land har sin måde at gøre tingene på, og det kan gøre beslutningsprocesserne komplicerede.

Mangel på soldater

Et andet problem for SHIRBRIG er ifølge Steffen Carlsen, at der er mangel på soldater i medlemslandene, så det kan være vanskeligt at få de lovede styrker til en mission.

Oversergent Jakob Svaneberg er IT- og kommunikationsspecialist og har seks år i SHIRBRIG bag sig. Han har missionserfaring fra Liberia og Sudan og er en af ”missionsbumserne.” Ligesom Steffen Carlsen vendte han hjem fra sin sidste mission i 2005, og rastløsheden er begyndt at melde sig.

-Vi håber stadig på, at vi vil blive brugt indenfor en overskuelig fremtid og Somalia kunne være en relevant mulighed, mener Jakob Svaneberg og får opbakning af oversergent Benjamin Klint, der har to års SHIRBRIG-erfaring, hvor han arbejder i operationssektionen.

-Vi går og tripper for at komme afsted. Og det gør officererne også, siger Benjamin Klint, der tidligere har deltaget på NATO-missioner, men stadig har sin første FN-mission til gode.

Danmark har i mange år været en af de ledende nationer, når FN sendte fredsbevarende styrker ud i verden. I

Af Kim Selsø - Foto: Mikael Hjuler.

Kufferterne med kontorudstyr, førstehjælpsgrej og avanceret kommunikationsudstyr er klar til en ny mission. Det samme er chefsergent Hans Henrik Larsen, seniorsergent Steffen Carlsen, oversergent Jakob Svaneberg og oversergent Benjamin Klint

dag er store dele af forsvaret gearret til NATO-missioner og risikoen er at kompetencerne i fredsbevarende operationer går tabt. Her kan SHIRBRIG løse en vigtig opgave, mener Jakob Svaneberg.

-Det er sjældent, at danske soldater i dag er ude i FN-missioner i større skala. Det er ligesom med en gammel bil. Hvis den står længe uden at blive brugt, kan den være svær at starte igen, siger Jakob Svaneberg, der er enig med seniorsergent Steffen Carlsen i, at der skal gøres noget ved farve-fordelingen.

- Det er et stort problem med en hvid top og en masse sorte soldater, men vi har en rolle at spille. Vi ved, hvordan man gør tingene, men vi mangler folkene, siger Jakob Svaneberg.

Som regnskabsfører håndterer chefsergent Hans Henrik Larsen alt, hvad der har med økonomi at gøre i staben. Han har været to et halvt år i SHIRBRIG og har tidligere deltaget i FN-missioner i blandt andet Libanon.

Vi er usynlige

-Hvis man træffer en politisk beslutning om at lukke SHIRBRIG, så fint nok. Men hvis politikerne ikke er klar over de muligheder, der ligger i SHIRBRIG, så skal de have det at vide. Danmark kunne sagtens være dem, der var

med til igen at fremme de vestlige landes brug af FN, mener Hans Henrik Larsen.

-Hvis SHIRBRIG lukkes og Europa på et tidspunkt igen ønsker at fokusere på FN, har vi ingen værktøjer til at løse opgaven. Det er lidt ligesom debatten med nedlæggelsen af ubåds våbnet. Hvis du lukker SHIRBRIG, får du det aldrig op at køre igen.

SHIRBRIG kunne fejre ti års jubilæum sidste år som reaktionsstyrke for FN, men de tider er måske forbi, hvor FN var eneste kunde i butikken. De seneste halvandet år har man arbejdet på at definere et ben mere i samarbejde med Den Afrikanske Union, der er i gang med at opbygge fem brigader efter samme model som SHIRBRIG.

-Perspektivet er på sigt en fælles mission i Afrika mellem EASBRIG, der er en af de fem brigader under Den Afrikanske Union, og SHIRBRIG. Fælles missioner kunne godt være et fremtidigt mål, siger Hans Henrik Larsen.

Ifølge chefsergenten agerer personel fra SHIRBRIG fødselshjælper og bistår Den Afrikanske Union med rådgivning i processen.

Støtter AU i Somalia

-Vi arbejder også på at få officerer fra Den Afrikanske Union med i SHIRBRIGs stab,

men det er endnu ikke lykkedes, forklarer han og tilføjer, at SHIRBRIG ligeledes støtter Den Afrikanske Unions arbejde i AMISOM i Somalia.

Midlerne til de afrikanske aktiviteter må ikke tages fra SHIRBRIGs normale budget, så pengene kommer fra ekstraordinære bidrag fra SHIRBRIGs medlemslande. Indtil videre har Danmark ifølge Hans Henrik Larsen doneret det meste – omkring en halv mio. kr. Norge har også betalt et beløb og Irland har lovet at bidrage i 2008.

-De lande, der er med i SHIRBRIG har en enestående mulighed for at profilere sig her. Tænk på at være med til at skabe en fredsbevarende styrke produceret i Afrika, siger Hans Henrik Larsen.

Både han og de andre befalingsmænd, CS-Bladet har talt med i SHIRBRIG, har kun et ønske. De vil gerne bruges.

Det samme ønske har de fire CS-folks chef, brigadegeneral Kochanowski.

-De vestlige lande skal reagere nu, hvis ikke de ønsker, at de asiatiske lande skal overtage alle FNs fredsbevarende operationer, advarer den polske general.

Fakta om SHIRBRIG:

SHIRBRIGs hovedkvarter ligger på Høvelte Kaserne i Nordsjælland. Staben består af 30 officerer og befalingsmænd af stampersonelgruppen.

Ideen til at oprette en hurtig reaktionsstyrke til indsættelse i FN-operationer opstod i 1994 gennem samtaler mellem den danske forsvarsminister og FN.

Forud var gået folkemordet i Rwanda, hvor hundredetusinder af mennesker blev dræbt på få måneder, uden at FN-systemet var i stand til at forhindre det.

Serbernes massakre på 8.000 muslimer i den bosniske by Srebrenica i 1995 aktualiserede planerne, og samme år nedsatte Danmark en arbejdsgruppe i samarbejde med en række andre mindre nationer med erfaring fra fredsbevarende operationer. Målet var oprettelsen af en fælles styrke, der kunne stå til rådighed for FN til indsættelse i fredsbevarende operationer overalt på kloden med kort varsel.

Efter flere års forberedelser blev SHIRBRIG klarmeldt i januar 2000, og i slutningen af samme år blev brigaden for første gang indsat i operativ mission under konflikten mellem Etiopien og Eritrea. Siden har hele eller dele af brigaden været indsat under FN-kommando fire gange. I 2003 på Elfenbenskysten og Liberia og senest i Sudan, hvor SHIRBRIG var indsat til 2005.

